

Nowe stanowiska rzadkich, chronionych i zagrożonych gatunków roślin naczyniowych w Polsce Środkowej. Cz. II

JANINA JAKUBOWSKA-GABARA, MARIA KURZAC, MARCIN KIEDRZYŃSKI, DOMINIK KOPEĆ, LESZEK KUCHARSKI, JEREMI KOŁODZIEJEK, PIOTR NIEDŹWIEDZKI, PIOTR POPKIEWICZ, PIOTR WITOSŁAWSKI i KATARZYNA ZIELIŃSKA

JAKUBOWSKA-GABARA, J., KURZAC, M., KIEDRZYŃSKI, M., KOPEĆ, D., KUCHARSKI, L., KOŁODZIEJEK, J., NIEDŹWIEDZKI, P., POPKIEWICZ, P., WITOSŁAWSKI, P. AND ZIELIŃSKA, K. 2012. New stations of rare, protected and threatened species of vascular plants in Central Poland. Part II. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica* 19(2): 349–359. Kraków. PL ISSN 1640-629X.

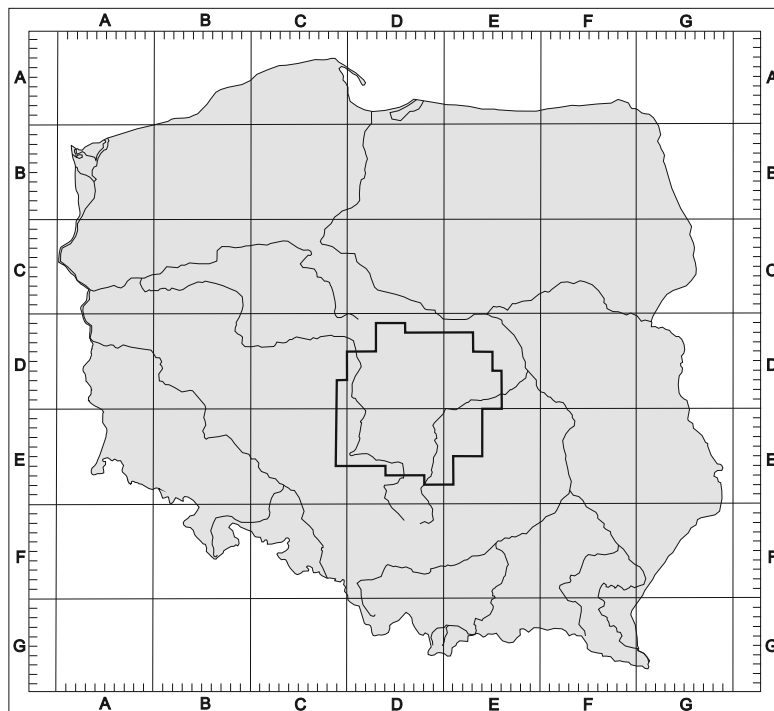
ABSTRACT: The work includes data on new stations of 113 species of vascular plants important for phytogeography and conservation in Central Poland. There are 88 species from the regional list of endangered and threatened plants and 19 from the red-list of national flora among them. Three of them: *Cephalanthera rubra*, *Drosera anglica*, *Scheuchzeria palustris*, are disappearing across the country. The locations of the specific positions have been bound to a regional grid of squares with side 2 km, which is a country system ATPOL detail.

KEY WORDS: rare, protected and threatened species, Central Poland

J. Jakubowska-Gabara (autor do korespondencji), M. Kurzac, M. Kiedrzyński, J. Kołodziejek, P. Witosławski, K. Zielińska, Katedra Geobotaniki i Ekologii Roślin, Uniwersytet Łódzki, ul. Banacha 12/16, 90-237 Łódź, Polska; e-mail: jjg@biol.uni.lodz.pl, maria.kurzac@o2.pl, kiedmar@biol.uni.lodz.pl, kolo@biol.uni.lodz.pl, witoslaw@biol.uni.lodz.pl, kziel@biol.uni.lodz.pl; D. Kopeć, L. Kucharski, P. Niedźwiedzki, P. Popkiewicz, Katedra Ochrony Przyrody, Uniwersytet Łódzki, ul. Banacha 1/3, PL-90-237 Łódź, Polska; e-mail: domin@biol.uni.lodz.pl, kuchar@biol.uni.lodz.pl, igorigorowicz@poczta.onet.pl, piotrpp@biol.uni.lodz.pl.

WSTĘP

Niniejsza praca powstała na podstawie wyników badań chorologicznych flory naczyniowej Polski Środkowej, prowadzonych metodą wielkoskalowego kartogramu z siatką pól podstawowych o boku 2 km, który jest uszczegółowieniem ogólnopolskiego systemu ATPOL (ZAJĄC 1978) (Ryc. 1). Jest ona kontynuacją opublikowanego w 2011 roku artykułu zawierającego pierwszą część danych dotyczących nowych stanowisk rzadkich, chronionych i zagrożonych gatunków roślin naczyniowych w Polsce Środkowej (JAKUBOWSKA-GABARA i in. 2011a). Charakterystyka terenu badań oraz informacje o jego położeniu znajdują się w wyżej wymienionej oraz wcześniejszych publikacjach (m.in. JAKUBOWSKA-GABARA 2005; JAKUBOWSKA-GABARA i in. 2009; ZIELIŃSKA i in. 2010).

Ryc. 1. Lokalizacja terenu badań w sieci kartogramu ATPOL

Fig. 1. Localization of research area in the grid of ATPOL

Praca zawiera dane o 406 nowych stanowiskach 113 taksonów. Większość spośród podanych stanowisk stwierdzono w latach 2009–2010. Nieliczne notowania, pochodzące z lat wcześniejszych, wyróżniono odpowiednią adnotacją. Za pojedyncze stanowisko przyjęto pole podstawowe kartogramu, a więc kwadrat o wielkości 2×2 km. Zawarte w pracy informacje zostały uwzględnione w komputerowej bazie danych atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce Środkowej (JAKUBOWSKA-GABARA i in. 2011b).

W zamieszczonym niżej wykazie znajdują się 43 gatunki chronione (ROZPORZĄDZENIE ... 2012), 19 z krajowej czerwonej listy flory (ZARZYCKI & SZELĄG 2006) oraz 88 taksonów z regionalnej listy gatunków ginących i zagrożonych (JAKUBOWSKA-GABARA & KUCHARSKI 1999). Trzy gatunki: *Cephalanthera rubra*, *Drosera anglica*, *Scheuchzeria palustris*, należą do wymierających w skali kraju, 16 to taksony narażone na wymarcie, jeden – *Orobancha picridis* – rzadki, potencjalnie zagrożony. Jednocześnie jest to gatunek nowy dla flory regionu. Lista uwzględnionych w pracy taksonów obejmuje 12 gatunków na granicy wymarcia i 11 zaliczonych do wymierających w skali Polski Środkowej. Z pozostałych gatunków aż 32 należą do narażonych na wymarcie w regionie, a 26 do grupy o małym ryzyku zagrożenia. Ważną ze względów fitogeograficznych grupę stanowią gatunki, których granice występowania przebiegają przez obszar Polski Środkowej. Wschodnią granicę zasięgu osiągają tu gatunki subatlantyckie np. *Festuca heterophylla*, zachodnią – gatunki subkontynentalne np. *Trifolium lupinaster*. Interesujące są stanowiska gatunków górskich,

występujących tutaj na stanowiskach kresowych. Są to np. *Aconitum variegatum*, *Galium rotundifolium*, *Huperzia selago*, *Polygonatum verticillatum*, *Veronica montana*, *Veratrum lobelianum*.

WYKAZ GATUNKÓW I STANOWISK

Wykaz sporządzono w porządku alfabetycznym. Nomenklaturę przyjęto według pracy MIRKA i in. (2002). Po nazwie gatunku podano numer kwadratu 2×2 km, zgodnie z zasadami ATPOL (ZAJĄC 1978), następnie informacje o stanowisku oraz siedliskach. W przypadku kilku stanowisk danego gatunku ogólne dane o siedliskach podano na końcu listy stanowisk.

Zastosowano skróty: CMK – Centralna Magistrała Kolejowa; g. – góra; gm. – gmina; k. – koło; l. – leśnictwo; m. – miejscowość; ok. – około; rez. – rezerwat; rz. – rzeka; ur. – uroczysko.

Aconitum variegatum – EE4233: ok. 2,6 km i ok. 1,5 km na E od zbiornika w m. Sielpia Wielka, na zboczu doliny Czarnej Malenieckiej – grąd.

Actaea spicata – DE5934: ok. 0,5 km na NW od m. Góry Suche, w wąwozie wciętym w zbocze g. Fajnryba; DE6904: ur. Józefów (Góra Kozłowa), ok. 1,1 km na SW i W od m. Mojżeszów; EE4020: ok. 2 km na N od m. Wąsosz, gm. Fałków – żyzna buczyna, grąd.

Ajuga genevensis – DE3623: ok. 0,6 km na SE od m. Dąbrowa; DE3734: ok. 0,9 km na NW od m. Teklin; DE3743: ok. 1,7 km na NW od m. Marianek; DE5700: ok. 1,5 km na NE od m. Zakrzew, w kamieniołomach; DE5922: Czartowska Góra, ok. 0,6 km na N od m. Policzko i wzgórze ok. 0,7 km na E od m. Brzostek oraz ur. Wierzchlas, ok. 0,7 km na NE od m. Policzko; DE5934: ok. 0,7 km na NW od m. Góry Suche, na zboczu g. Fajnryba; DE5944: ok. 0,3 km na SW od m. Góry Suche, na zboczu g. Fajnryba; DE6904: wzgórze ok. 0,7 km na N i NE od m. Stara Wieś; ED9044: ok. 0,5 km na SW od m. Królowa Wola; EE0022: m. Jeleń k. Tomaszowa Maz., przy tzw. Carskiej Drodze; EE0100: ok. 0,5 km na NW od m. Teofilów k. Inowłódza; EE0032: m. Książ k. Smardzewic, ok. 0,3 km na N od Ośrodka Hodowli Żubrów; EE0003: ok. 1,5 km na SE od m. Glinnik, na zboczu doliny Pilicy; EE0304: ok. 0,6 km na NE od m. Ceteń-Wysokin k. Odrzywołu, na zboczu doliny Drzewiczki; EE4013: ok. 1 km na E od m. Strzechowice – świetlista dąbrowa, bór mieszany, murawy kserotermiczne, skraje lasów i leśnych dróg.

Allium montanum – DE5123: rez. Szachownica (1998); DE5944: ok. 0,2 km na S od m. Góry Suche, w dawnym kamieniołomie; DD9102: ok. 0,4 km na N od m. Męka – Jamy k. Sieradza, na zboczu doliny ciekłu – murawy kserotermiczne, świetlista dąbrowa.

Andromeda polifolia – DE2603: kompleks leśny ok. 1,2 km na SE od m. Kozierogi k. Piotrkowa Tryb.; DE3943: ok. 0,5 km na E od m. Siedliska k. Skotnik; DE4934: ok. 1 km na E od m. Zuzowy; ED9314: ok. 0,3 km na S od m. Wólka Magierowa, w dolinie Drzewiczki; EE0023: ok. 0,8 km na NW od m. Sługocice (2001); EE0304: Moczary Osica na NE od Odrzywołu; EE3001: ok. 1,8 km na NE od m. Siucice, w dolinie Czarnej Malenieckiej; EE2133: ok. 1 km na S od m. Miedzna Drewniana, w dolinie Wąglanki; EE4102: między m. Koliszowy a stawami „Praga”; EE4244: ok. 1,7 km na S od m. Piekło, w dolinie Czarnej Malenieckiej; EE4322: m. Czarna, ok. 0,3 km na W od cmentarza; EE4323: pomiędzy m. Czarna a m. Stary Grzybów, ok. 50 m od linii kolejowej – torfowiska wysokie i przejściowe, bory bagienne.

Androsace septentrionalis – DE6902: rez. Murawy Dobromierskie (2007) – murawa kserotermiczna.

Anthemis tinctoria – DE4121: m. Kamion, ok. 3 km na S od m. Krzeczów, w dawnej zwirowni (2001); DE4144: wąwóz ok. 1 km na W od m. Raciszyn, m. Lisowice k. Działoszyna, w kamieniołomie – murawy napiaskowe i kserotermiczne.

Anthyllis vulneraria – DE5922: wzgórze ok. 0,7 km na E od m. Brzostek – murawa kserotermiczna.

Aquilegia vulgaris – DE5123: rez. Szachownica (1998) – skraj lasu.

Arabis glabra – DE5112: Góra Buk ok. 0,5 km na N od m. Draby Drugie; DE5922: wzgórze ok. 0,5 km na NE od drogi Przedbórz – Brzostek – Policzko i wzgórze ok. 0,7 km na E od m. Brzostek; EE6001: wzgórze ok. 0,6 km na N od m. Kolonia Stara Wieś – murawy kserotermiczne, skraj lasu.

Arctostaphylos uva-ursi – ED9042: ok. 1 km na S od m. Marianka k. Luboszew, przy torach kolejowych; ED9223: ok. 0,7 km na NE od m. Gapinin, wyrobisko chalcidonitu; ED9421: ok. 0,5 km na NE od m. Borowina A; EE0114: m. Fryszerka k. Inowłodza, przy drodze do m. Poświętne; EE2012: ok. 1 km na W od m. Mariampol, przy żwirowni; EE2032: ok. 2 km na W od m. Paradyż; EE2202: ok. 1 km na SW od m. Karwice – bory sosnowe, wrzosowiska, leśne przydroża.

Asplenium ruta-muraria – DE4401: m. Sulmierzyce; DE4521: m. Lgota Wielka – mury cmentarzy parafialnych.

Astragalus arenarius – CE3833: ok. 3,5 km na N od m. Skomlin; DE0311: ok. 0,3 km i ok. 0,6 km na NW od m. Kolonia Dobra I; DE0331: ok. 1 km na N od m. Żagliny k. Sędziejowic; DE1000: ok. 0,7 km na NE od m. Grójec Wielki k. Złoczewa; DE3512: ok. 1 km na S od m. Stefanowizna k. Rogowca, przy osadnikach; EE0304: ok. 2 km na NE od m. Odrzywół oraz ok. 0,8 km na NE od m. Ceteń k. Odrzywołu, na zboczu doliny Drzewiczki – bory sosnowe, murawy napiaskowe, wrzosowiska, leśne przydroża.

Astragalus cicer – DE1103: ok. 0,4 km na W od m. Łęg k. Majaczewic; DE5934: ok. 0,7 km na NW od m. Góry Suche, na zboczu g. Fajnryba; DE6904: wzgórze ok. 0,7 km na N od m. Stara Wieś; DD7032: m. Tądów Górny k. m. Warta, u podnóża terasy wysokiej Warty – murawy kserotermiczne, zarośla.

Astrantia major – DE6732: ok. 1 km na NW od m. Bartnia, gm. Żytno; DD7723: ur. Wiączyń, ok. 1,5 km na SE od m. Nowosolna k. Łodzi; EE3012: ok. 2 km na SW od m. Zdyszewice, w dolinie Czarnej – grądy.

Bromus benekenii – DD1430: rez. Ostrowy-Bazantarnia; DD1334: rez. Ostrowy – grądy.

Campanula bononiensis – DE0210: m. Zapolice; DE1113: m. Majaczewice, na stoku doliny Warty; DE6904: wzgórze ok. 0,7 km na N i NE i ok. 0,2 km na SE od m. Stara Wieś oraz ok. 0,8 km na W od m. Mojżeszów; DD7032: m. Tądów Górny k. m. Warta, na krawędzi terasy wysokiej Warty – murawy kserotermiczne, zarośla, przydroże.

Campanula latifolia – DE5130: l. Parzymiechy, ok. 1 km na N od m. Parzymiechy (1998) – grąd wilgotny.

Carex arenaria – EE0022: m. Wąwał, przy stacji kolejowej w m. Jeleń – murawa napiaskowa.

Carex cespitosa – DE4143: od m. Bobrowniki do m. Sęsów, w dolinie Warty (1993); DE5102: m. Załęcze Wielkie – Kępowizna k. Działoszyna, w dolinie Warty (1993); DD9711: m. Huta Żeromińska, w dolinie Wolbórki (1985) – podmokłe łąki.

Carex flacca – DE1103: Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Góry Wapienne, ok. 0,2 km na SW od m. Burzenin; DE3721: m. Leonów k. Gorzkowic; DE5112: Góra Buk i Góra Krzemienie ok. 0,5 km na N od m. Draby Drugie – skraje lasów, murawy.

Carex limosa – EE4322: m. Czarna, ok. 0,1 km na W od cmentarza; EE4421: ok. 0,3 km na NE od m. Błaszki – torfowisko przejściowe.

Cephalanthera rubra – EE4020: ok. 2 km na N od m. Wąsosz, gm. Fałków – świetlista dąbrowa.

Cerastium macrocarpum – DE5714: ok. 1,7 km na E od m. Biestrzyków Duży – grąd wilgotny.

Chimaphila umbellata – DE1404: prywatny las w m. Kolonia Łobudzice k. Zelowa; DE1434: ok. 0,5 km na W od m. Wola Mikorska; DE3743: ok. 1,2 km na NW od m. Marianek; DE3934: rez. Diabla Góra; DE4102: ur. Broników, ok. 1 km na SE od m. Kochlew (1998); DE4212: ur. Siemkowice, ok. 4,5 km na E od drogi Działoszyn – Ożegów; DE4914: ok. 2 km na S od m. Reczków Stary; DE4924: ok. 2 km na SW od m. Reczków Stary; DE6902: rez. Murawy Dobromierskie; EE0104: m. Letnisko Ponikła, ok. 0,7 km na E od Pilicy, przy źródle strumienia; EE0132: ok. 1,5 km na N od m. Antoniów; EE0141: ok. 0,5 km na NW od m. Antoniów; EE2012: ok. 1 km na W od m. Mariampol – bory sosnowe świeże i mieszane, dąbrowy.

Chondrilla juncea – DE4122: ok. 0,5 km na W od Niżankowic; DE4144: wąwóz ok. 1 km na W od m. Raciszyn – DE5941: ok. 0,5 km na W od rez. Bukowa Góra – ciepłolubne murawy.

Cirsium acaule – DE5102: rez. Węże – murawa kserotermiczna.

Clematis recta – EE4322: m. Czarna, ok. 0,5 km na SW od cmentarza; EE4331: ok. 0,3 km na W od m. Stara Wieś, w dolinie Czarnej Malenieckiej – skraje lasów.

Cnidium dubium – ED9230: m. Letnisko Łęg k. Rzeczczy, terasa zalewowa Pilicy – wilgotna łąka.

Cotoneaster lucidus – DE4212: ur. Siemkowice, ok. 4,5 km na E od drogi Działoszyn – Ożegów – świetlista dąbrowa.

Crepis praemorsa – DE6902: rez. Murawy Dobromierskie (2006)– murawa kserotermiczna.

Dactylorhiza fuchsii – DE6732: ok. 1 km na NW od m. Bartnia, gm. Żytno; EE4113: ok. 1 km na W od m. Dęba-Kolonia; EE6020: k. m. Krogulec, w dolinie Czarnej Włoszczowskiej – łągi.

Dactylorhiza incarnata – EE4123: ok. 0,8 km na NE od m. Cieklińsko – torfowisko niskie.

Dactylorhiza maculata – DD6831: ok. 1 km na SW od m. Skoszewy Stare, przy rz. Borchówce; EE4324: ok. 0,3 km na E od cofki zbiornika retencyjnego w m. Stąporków; EE4331: ok. 0,8 km na W od m. Stara Wieś; EE4420: ok. 0,2 km na E od zbiornika retencyjnego w m. Stąporków-Wołów – młaki, wilgotne łąki i psiary.

Dactylorhiza majalis – DE1530: ok. 0,4 km na NW od m. Wola Mikorska, przy rowie melioracyjnym; DE3830: m. Nowy Młyn, ok. 0,4 km na NW od Trzepnicy; DE4332: przy W granicy rez. Murowaniec; DE5023: ur. Kluski, ok. 3 km na SW od m. Załęczce Wielkie (1998); DD4823: ok. 1,2 km na NE od m. Rogoźno, wzdłuż brzegów jeziora Okręt; DD6831: ok. 1 km na SW od m. Skoszewy Stare, przy rz. Borchówce; EE0011: Tomaszów Maz., dzielnice: Ludwików, Białobrzegi i Podoba; EE0304: ok. 1,3 km na NE od m. Ceteń k. Odrzywołu, w dolinie Drzewiczki; EE1244: ok. 0,6 km na NW od m. Rozwady, w dolinie Brzuśni; EE2300: m. Kotfin, k. stawów nad Brzuśnią; EE4123: ok. 0,7 km na E od m. Cieklińsko; EE4133: ok. 1 km na NE od m. Cieklińsko, przy drodze krajowej nr 74 – wilgotne łąki, młaki, leśne przydroża.

Daphne mezereum – DE4012: ur. Ruda k. Wielunia; DE4212: ur. Siemkowice, ok. 4,5 km na E od drogi Działoszyn – Ożegów; DE5714: ok. 1,7 km na E od m. Biestrzyków Duży; DE6732: ok. 1 km na NW od m. Bartnia, gm. Żytno; EE1140: ok. 2 km na SE od m. Sławno; EE3012: ok. 2 km na SW od m. Zdyszewice; EE4112: ok. 2 km na N od m. Ruda Malenicka – grądy, świetlista dąbrowa, łągi.

Digitalis grandiflora – DE4123: rez. Dąbrowa w Nizankowicach; DE4212: ur. Siemkowice, ok. 4,5 km na E od drogi Działoszyn – Ożegów; DE5732: ok. 1 km na W od m. Ujazdówek; DE6904: ok. 0,7 km na N od m. Stara Wieś; DD7721: ur. Wiączyń, ok. 1,5 km na SE od m. Nowosolna k. Łodzi (1995) – świetlista dąbrowa, grądy, ciepłolubne zarośla, skraje lasów i leśnych dróg.

Diphasiastrum complanatum – DE0932: ok. 1,6 km na NW od m. Swolszewice-Hki; DE4102: ur. Broników, ok. 1 km na SE od m. Kochlew (1998); DE4121: ur. Kamion, ok. 0,5 km na S od m. Kamion, terasa wysoka Warty (1997); EE4330: ok. 1,5 km na E od m. Piekło – bory sosnowe.

Drosera anglica Huds. – EE4322: m. Czarna, ok. 0,3 km na W od cmentarza – torfowisko przejściowe.

Drosera rotundifolia – DE5023: ur. Kluski, ok. 3 km na SW od m. Załęczce Wielkie (1998); EE4102: między m. Koliszowy a stawami „Praga”; EE4123: ok. 1,4 km na SW od m. Strzęboszów; EE4232: ok. 1,7 km na NE od m. Sielpia Wielka; EE4244: ok. 1,7 km na S od m. Piekło, w dolinie Czarnej Maleńckiej; EE4322: m. Czarna, ok. 0,3 km na W od cmentarza; EE4323: pomiędzy m. Czarna a m. Stary Grzybów, przy linii kolejowej – torfowiska wysokie i przejściowe, bór bagienny.

Epipactis helleborine – DE3732: ok. 1,6 km na SW od m. Daniszewice; DE4212: ur. Siemkowice, ok. 4,5 km na E od drogi Działoszyn – Ożegów; DE5123: rez. Szachownica (1998); DE5922: ur. Wierzchlas, ok. 0,7 km na NE od m. Policzko; DE5714: ok. 1,7 km na E od m. Biestrzyków Duży; DE5730: Las Gruszczywie, ok. 2 km na W od m. Kobile Wielkie; DE6904: ur. Józefów (Góra Kozłowa), ok. 1 km na SW od m. Mojżeszów; DD7723: ur. Wiączyń, ok. 1,5 km na SE od m. Nowosolna k. Łodzi; ED2242: las przylegający od S do m. Teresin; EE3012: ok. 1,8 km na SW od m. Zdyszewice; EE3023: ok. 1 km na SW od m. Myślibórz; EE4113: ok. 2 km na E od m. Ruda Malenicka; ED9334: ok. 0,8 km na S od m. Żdżarki k. Nowego Miasta – lasy liściaste i mieszane, leśne przydroża.

Epipactis palustris – DE3740: ok. 0,7 km na W od m. Trzchów k. Gorzkowic; EE4323: m. Czarna, na NE od zbiornika zaporowego – wilgotne łąki.

Equisetum hyemale – EE3033: las ok. 3 km na E od m. Ruszenice, przy CMK – leśne przydroża.

Festuca heterophylla – DE4011: ur. Ruda k. Wielunia (1998); DE4103: ur. Niżankowice k. Działoszyna (1998); DE4113: ur. Niżankowice k. Działoszyna; DE4133: ur. Niżankowice k. Działoszyna; DE5023: ur. Kluski, ok. 3 km na S od m. Załęcze Wielkie (1998) – dąbrowy, las sosnowo-brzozowy.

Filipendula vulgaris – DE4144: wawóz ok. 1 km na W od m. Raciszyn i m. Lisowice k. Działoszyna, w kamieniołomie; DE5003: 0,5 km na S od ośrodka Nadwarciański Gród (Załęczański PK); DE5112: Góra Buk ok. 0,5 km na N od m. Draby Drugie; DE5700: ok. 1,5 km na NE od m. Zakrzew, w kamieniołomach; DE5911: wzgórze ok. 0,3 km na NE od m. Jabłonna; EE0022: m. Jeleń k. Tomaszowa Maz., przy tzw. Carskiej Drodze – murawy kserotermiczne, skraje lasów i leśne przydroża.

Galium rotundifolium – DE4133: ur. Niżankowice k. Działoszyna (1998) – kwaśna dąbrowa.

Gentiana pneumonanthe – EE4331: ok. 0,8 km na W od m. Stara Wieś; EE4420: ok. 0,2 km na E od zbiornika retencyjnego w m. Stąporków – Wołów; EE4421: ok. 0,4 km na E od zbiornika retencyjnego w m. Stąporków – Wołów – wilgotne łąki, psiary.

Geranium sylvaticum – DE5700: ok. 1,5 km na NE od m. Zakrzew, w kamieniołomach – ciepłolubne zarośla.

Gladiolus imbricatus – EE4234: ok. 1,5 km na S od m. Piekło, w dolinie Czarnej Malenieckiej; EE4322: m. Czarna, ok. 0,7 km na SW od cmentarza; EE4324: ok. 0,5 km na E od cofki zbiornika retencyjnego w m. Stąporków; EE4331: ok. 0,5 km i ok. 0,8 km na SW od m. Stara Wieś; EE4420: ok. 0,3 km na E od zbiornika retencyjnego w m. Stąporków – Wołów – wilgotne łąki, ziołorośla.

Gratiola officinalis – EE4123: ok. 2,1 km na E od m. Ruda Maleniecka – skraj lasu.

Gypsophila fastigiata – DE1204: m. Zamość k. Rogóżna, cmentarz wojenny; DE4101: las k. m. Kamion – Więclawy, na skarpie przy Warcie (1999); EE0111: m. Inowódz k. Spały, w kamieniołomach chalcedonitu; EE0023: ok. 1 km na N od m. Sługocice, na wydmach (2003) – bory sosnowe.

Hierochloë odorata – EE4233: ok. 2,3 km na E od zbiornika w m. Sielpia Wielka, w dolinie Czarnej Malenieckiej; EE4232: ok. 1,8 km od m. Sielpia Wielka, w dolinie Czarnej Malenieckiej – łąki.

Hyperzia selago – DE5732: północno-zachodnia część rez. Kobile Wielkie – wyżynny jodłowy bór mieszany.

Hypericum montanum – DE3734: ok. 0,3 km na N od m. Teklin, w żwirowni; DE4103: ur. Niżankowice k. Działoszyna; DE4113: ur. Niżankowice k. Działoszyna; DE4133: ur. Niżankowice k. Działoszyna (1998); DE4212: ur. Siemkowice, ok. 4,5 km na E od drogi Działoszyn – Ożegów; DE5112: Góra Buk ok. 0,5 km na N od m. Draby Drugie; DE5730: Las Gruszczywie, ok. 2 km na W od m. Kobile Wielkie; DE5714: ok. 1,8 km na E od m. Biestrzyków Duży; DE5821: południowy stok Góry Chełmo, w kamieniołomie, ok. 0,5 km na N od m. Kolonia Grabowie; ED9024: ok. 1,5 km na NW od rez. Konewka, przy szkółce „Jasień”; ED9424: ur. Dębina, ok. 2 km na N od m. Ulów; EE0003: ok. 1,5 km na SE od m. Glinnik, na zboczu doliny Pilicy; EE0014: ok. 1,3 km na E od m. Cieblowice Duże, na zboczu doliny Pilicy; EE0041: m. Kolonia-Unewel, ok. 1 km na NW od m. Unewel; EE0042: m. Książ k. Smardzewic, ok. 0,6 km na S od Ośrodka Hodowli Żubrów; EE0044: ok. 1 km na NW od m. Tomaszówek, przy drodze do Bratkowa; EE2100: ok. 1,3 km na W od m. Prymusowa Wola; EE4020: ok. 2 km na N od m. Wąsosz; EE6120: rez. Ewelinów – dąbrowy, grądy, zarośla, skraje lasów i leśne przydroża.

Iris sibirica – EE4123: ok. 2 km na E od m. Ruda Maleniecka; EE4130: ok. 1,1 km na N od m. Szkucin; EE4421: ok. 0,7 km na SW od m. Błaszki – wilgotne łąki, skraj lasu.

Isolepis setacea – DE1403: m. Kolonia Łobudzice k. Zelowa, w dolinie Pilsa (1999) – piaszczysty brzeg rzeki.

Isopyrum thalictroides – DD1430: rez. Ostrowy-Bażantarnia – grąd.

Koeleria glauca – DE4133: ur. Niżankowice k. Działoszyna (1998) – uprawa sosny.

Lathyrus montanus – CD9933: ok. 1,5 km na S od m. Orzeł Biały; CD9942: ok. 2 km na S od m. Sudoly – dąbrowa, bór mieszany.

Lathyrus palustris – DD3731: ok. 1 km na NW od m. Seligi, w pradolinie warszawsko-berlińskiej; DD3833: m. Świące, w pradolinie warszawsko-berlińskiej; DD4337: ok. 0,3 km na N od m. Bronno, w pradolinie warszawsko-berlińskiej – wilgotne łąki, brzegi starorzeczy.

Lavatera thuringiaca – DE0200: m. Strońsko, na stoku doliny Warty; DE5911: wzgórze ok. 0,6 km na W od m. Miejskie Pola; DE5911: wzgórze ok. 0,3 km na NE od m. Jabłonna; DE5922: wzgórze ok. 0,7 km na E od m. Brzostek; DE5934: ok. 0,7 km na NW od wsi Góry Suche, na zboczu g. Fajnryba; DE6904: wzgórze ok. 0,7 km na N i NE oraz ok. 0,2 km na SE od m. Stara Wieś – ciepłolubne murawy.

Lilium martagon – DE2411: m. Osina, ok. 3,5 km na SW od m. Kluki; DE4002: ur. Ruda k. Wielunia (1998); DE4011: ur. Ruda k. Wielunia (1998); DE4133: ur. Niżankowice k. Działoszyna (1998); DE4921: ur. Wilkowice, ok. 2,2 km na E od m. Bąkowa Góra; DE4212: ur. Siemkowice, ok. 4,5 km na E od drogi Działoszyn – Ożegów; DE5123: rez. Szachownica (1998); DD7712: ur. Wiączyń, ok. 1,5 km na SE od m. Nowosolna k. Łodzi (1996); DD7722: ur. Wiączyń, ok. 1,5 km na SE od m. Nowosolna k. Łodzi; ED8042: ok. 1 km na NE od osady leśnej „Czółno” k. m. Brenica; ED9024: ok. 1,5 km na NW od rez. Konewka, przy szkółce „Jasień”; EE0014: ok. 1,3 km na E od m. Cieblowice Duże, na zboczu doliny Pilicy; EE0022: m. Jeleń k. Tomaszowa Maz., przy tzw. Carskiej Drodze; EE1113: ok. 1 km na N od m. Komorniki k. Bukowca Opoczyńskiego; EE3022: ok. 0,6 km na N od m. Ruszenice; EE3022: ok. 0,5 km na W od m. Widuch; EE3030: południowa część rez. Diabla Góra; EE3103: ok. 2 km na N od m. Poraj; EE4020: ok. 2 km na N od m. Wąsosz; EE4331: ok. 0,3 km na W od m. Stara Wieś, w dolinie Czarnej Malenieckiej – grądy, dąbrowy, skraje lasów.

Listera ovata – DE6902: rez. Murawy Dobromierskie (2006); ED4443: Skulski Las, ok. 1 km na SW od m. Pieńki Zarębskie; ED5403: Skulski Las, ok. 0,5 km na W od m. Czarnówka Olszowa – grąd wilgotny, zarośla.

Luzula luzuloides – DE5904: ok. 5 km na E od m. Przedbórz, przy drodze Przedbórz – Końskie – świetlista dąbrowa.

Melampyrum arvense – DE5911: wzgórze ok. 0,6 km na W od m. Miejskie Pola i wzgórze na N i NE od m. Jabłonna; DE5922: Czartowska Góra, ok. 0,6 km na N od m. Policzko i wzgórze ok. 0,7 km na E od m. Brzostek; DE5934: ok. 0,4 – 0,7 km na NW od m. Góry Suche, na zboczu g. Fajnryba; DE5944: ok. 0,3 km na SW od m. Góry Suche, na zboczu g. Fajnryba – murawy kserotermiczne.

Melittis melissophyllum – DE2411: m. Osina, ok. 3,5 km na SW od m. Kluki; DE3732: ok. 1,6 km na SW od m. Daniszewice; DE4212: ur. Siemkowice, ok. 4,5 km na E od drogi Działoszyn – Ożegów; DE4710: ok. 1,2 km na SW od m. Kotków; DE5123: rez. Szachownica (1998); DE5904: ok. 1 km na NW od m. Gustawów; DE5912: ok. 1,5 km na SW od m. Miejskie Pola; DE5922: ur. Wierzchlas, ok. 0,7 km na NE od m. Policzko; DE5934: ok. 0,5 km na NW od m. Góry Suche, wąwóz wcięty w zbocze g. Fajnryba; DE6904: ur. Józefów (Góra Kozłowa), ok. 1 km na SW od m. Mojżeszów; ED8042: ok. 1 km na NE od osady leśnej „Czółno” k. Brenicy; ED9024: ok. 1,5 km na NW od rez. Konewka, przy szkółce „Jasień”; ED9034: ok. 0,7 km na W od rez. Konewka; ED9040: ok. 1,2 km na SW od m. Luboszewy; ED9134: Nortowy Rów, parowy ok. 0,3 km na NW od rez. Żądłowice; EE0004: rez. Spała, na skarpach przy Pilicy; EE0032: m. Jeleń k. Tomaszowa Maz., przy tzw. Carskiej Drodze; EE0042: m. Książ, ok. 0,6 km na S od Ośrodka Hodowli Żubrów; EE0044: ok. 1 km na NW od m. Tomaszówek, przy drodze do Bratkowa; EE1113: ok. 1,3 km na N od m. Komorniki k. Bukowca Opoczyńskiego; EE3022: ok. 0,5 km na W od m. Widuch; EE3024: ok. 1,2 km na SE od m. Myślubórz; EE4020: ok. 2 km na N od m. Wąsosz – dąbrowy, grądy, buczyny, skraje lasów i leśne przydroża.

Menyanthes trifoliata – DE6731: torfowisko Poliściany Ług k. Małej Wsi; ED8041: ok. 1,2 km na NW od m. Brenica; ED9102: ok. 0,1 km na S od m. Mała Wola, przy ciek; ED9314: ok. 0,3 km na S od m. Wólka Magierowa, w dolinie Drzewiczki; EE0011: m. Tomaszów Maz. (dzielnica Podoba); EE0304: Moczary Osica, na NE od m. Odrzywół; EE1330: ok. 0,4 km na NW od m. Snarki, w dolinie Brzuśni; EE2133: ok. 1 km na S od m. Miedzna Drewniana, w dolinie Wąglanki; EE3140: m. Błota, ok. 0,3 km na NE od m. Adamów – torfowiska przejściowe.

Nasturtium officinale – DE5910: ok. 1 km na S od Przedborza – strumień.

Neottia nidus-avis – DE4123: rez. Dąbrowa w Niżankowicach (1998) – świetlista i kwaśna dąbrowa, grąd.

Nonea pulla – DE6904: wzgórze ok. 0,7 km na N od m. Stara Wieś – murawa kserotermiczna.

Ononis arvensis – DE1122: Kolonia Niechmirów; DE5911: wzgórze ok. 0,3 km na NE od m. Jabłonna; DE5922: wzgórze ok. 0,7 km na E od m. Brzostek – murawy kserotermiczne, przydroża i miedze śródpolne.

Ophioglossum vulgatum – EE4123: ok. 2 km na E od m. Ruda Maleniecka; EE4123: ok. 0,9 km na NE od m. Cieklińsko, przy drodze krajowej nr 74; EE5034: ok. 0,7 km na SW od m. Olszówka – wilgotne łąki, skraj lasu.

Orobanche lutea – DE1114: rez. Winnica; DE5922: wzgórze ok. 0,5 km na NE od drogi Przedbórz – Brzostek – Policzko – murawy kserotermiczne.

Orobanche picridis – DE6902: rez. Murawy Dobromierskie (2006) – ciepłolubne murawy.

Parnassia palustris – ED9014: ok. 1,7 km na E od m. Nowy Jasień, w dolinie Gaci; ED9132: las ok. 0,5 km na S od m. Glina – mechowiska, wilgotne łąki.

Petrorhagia prolifera – DE5112: Góra Buk i Góra Krzemienie ok. 0,5 km na N od m. Draby Drugie; DE5922: Czartowska Góra, ok. 0,6 km na N od m. Policzko; wzgórze ok. 0,7 km na E od m. Brzostek – murawy kserotermiczne, skraje lasów.

Peucedanum cervaria – DE3743: SOOS Dąbrowy w Marianku; DE5112: Góra Buk i Góra Krzemienie ok. 0,5 km na N od m. Draby Drugie; EE3022: ok. 0,6 km na N od m. Ruszenice, gm. Żarnów – dąbrowa świetlista, bór mieszany, skraje lasów.

Phegopteris connectilis – EE4130: ok. 2 km na NE od m. Wola Szkuca – wilgotny bór z jodłą.

Picris hieracioides – DE1103: Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Góry Wapienne, ok. 0,2 km na SW od m. Burzenin; DE5123: rez. Szachownica (1998); DE5911: wzgórze ok. 0,3 km na NE od m. Jabłonna; DE5934: ok. 0,4–0,7 km na NW od m. Góry Suche, na zboczu g. Fajnryba; DE5944: ok. 0,3–0,5 km na SW od m. Góry Suche, na zboczu g. Fajnryba; DE6904: wzgórze ok. 0,7 km na N i NE od m. Stara Wieś oraz ok. 0,8 km na W od m. Mojżeszów – murawy kserotermiczne.

Platanthera bifolia – DE4123: rez. Dąbrowa w Niżankowicach (1998); DE4212: ur. Siemkowiec, ok. 4,5 km na E od drogi Działoszyn – Ożegów – świetlista dąbrowa.

Polygala comosa – DE1103: Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Góry Wapienne, ok. 0,2 km na SW od m. Burzenin; DE4144: wąwóz ok. 1 km na W od m. Raciszyn oraz m. Lisowice k. Działoszyna, w kamieniołomie; DE5112: Góra Buk ok. 0,5 km na N od m. Draby Drugie – murawy kserotermiczne, skraje lasów.

Polygonatum verticillatum – DD7721: ur. Wiączyń, ok. 1,5 km na SE od m. Nowosolna k. Łodzi, (1996); DD7722: ur. Wiączyń, ok. 1,5 km na SE od m. Nowosolna k. Łodzi – grądy.

Polypodium vulgare – CD9942: ok. 1 km na SW od m. Wyrębiniec; EE4044: rez. Piekiełko Szkućkie – szczeliny skalne, leśne przydroża.

Potentilla anglica – DE1822: rez. Las Jabłoniowy – leśne przydroże.

Potentilla recta – DE5911: wzgórze ok. 0,3 km na NE od m. Jabłonna; DE5922: wzgórze ok. 0,5 km od drogi Przedbórz – Brzostek – Policzko; DE5934: ok. 0,4 – 0,7 km na NW od m. Góry Suche, na zboczu g. Fajnryba; DE5944: ok. 0,3 km na SW od m. Góry Suche, na zboczu g. Fajnryba; DE6904: wzgórze ok. 0,7 km na N i NE oraz ok. 0,2 km na SE od m. Stara Wieś; EE6001: wzgórze ok. 0,6 km na N od m. Kolonia Stara Wieś – murawy kserotermiczne.

Primula veris – DE5911: wzgórze ok. 0,3 km na NE od m. Jabłonna; DE5913: ok. 2 km na S od m. Wierzchlas; DE5922: wzgórze ok. 0,7 km na E od m. Brzostek oraz ur. Wierzchlas, ok. 0,7 km na NE od m. Policzko; DE5934: ok. 0,5 km na NW od m. Góry Suche, parów wcięty w zbocze g. Fajnryba; DE6904: wzgórze ok. 0,7 km na N i NE od m. Stara Wieś oraz ok. 0,8 km na W od m. Mojżeszów; DD1544: m. Szafranów, gm. Strzelce – żyzna buczyna, murawy kserotermiczne, ciepłolubne zarośla, skraj lasu.

Pyrola chlorantha – DE3143: ur. Broników, ok. 1 km na SE od m. Kochlew (1998); DE4101: m. Kamion-Więclawy, las na zboczu terasy wysokiej Warty (1999); DE4914: ok. 2 km na S od m. Reczków Stary; DE4924: ok. 2 km na SW od m. Reczków Stary; EE0132: ok. 2 km na W od m. Dęborzeczek – bory sosnowe świeże.

Pyrola rotundifolia – ED9413: ok. 0,8 km na S od m. Ulaski Stamirowskie – młodnik brzozowy na torfie.

Ranunculus polyanthemos – DE4212: ur. Siemkowice, ok. 4,5 km na E od drogi Działoszyn – Ożegów; DE5123: rez. Szachownica (1998); EE4020: ok. 2 km na N od m. Wąsosz, gm. Fałków – świetlista dąbrowa, skraj lasu.

Rhynchospora alba – DE3932: ok. 0,5 km na NE od m. Justynów, w dolinie Pilicy (1996) – torfowisko przejściowe.

Salvia verticillata – DE1103: Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Góry Wapienne, ok. 0,2 km na SW od m. Burzenin; DE4144: wąwóz ok. 1 km na W od m. Raciszyn; DE5704: ok. 1 km na SE od m. Rzejowice, w kamieniołomie „Kamionka”; DE5911: wzgórze ok. 0,3 km na NE od m. Jabłonna; DE5922: wzgórze ok. 0,7 km na E od m. Brzostek oraz Czartowska Góra, ok. 0,6 km na N od m. Policzko; DE6904: wzgórze ok. 0,7 km na N i NE oraz ok. 0,2 km na SE od m. Stara Wieś oraz ok. 0,8 km na W od m. Mojęszów – murawy kserotermiczne.

Sanguisorba minor s. stricto – DE5112: Góra Buk ok. 0,5 km na N od m. Draby Drugie; DE5701: ok. 0,4 km na S od m. Kolonia Kodrąb, w kamieniołomie; DE5704: ok. 1 km na SE od m. Rzejowice, w kamieniołomie „Kamionka”; DD7032: m. Tądów Górny, na krawędzi terasy wysokiej Warty; EE0022: m. Jeleń k. Tomaszowa Maz., przy tzw. Carskiej Drodze; EE6001: wzgórze ok. 0,6 km na N od m. Kolonia Stara Wieś – murawy kserotermiczne, skraje lasów, leśne przydroża.

Scheuchzeria palustris – EE4322: m. Czarna, ok. 0,3 km na W od cmentarza – torfowisko przejściowe.

Senecio ovatus – DE4002: ur. Ruda k. m. Wieluń (1998); DE4012: ur. Ruda k. m. Wieluń (1998); EE4323: pomiędzy m. Stary Grzybów a m. Stąporków na brzegu Czarnej Malenieckiej; EE4324: m. Stąporków, w dolinie Czarnej Malenieckiej – kwaśna dąbrowa, grądy, zarośla nadrzeczne i szuwary.

Silene otites – DE5911: wzgórze ok. 0,6 km na W od m. Miejskie Pola; DE5922: wzgórze ok. 0,7 km na E od m. Brzostek; DE5944: ok. 0,2 km na S od m. Góry Suche, w dawnym kamieniołomie – murawy kserotermiczne.

Sparganium minimum – DE2314: m. Zagadki k. Szczercowa, na torfowisku „Przerębiec” – wypłycony dół potorfowy.

Stachys recta – DE5112: Góra Buk ok. 0,5 km na N od m. Draby Drugie; DE5911: wzgórze ok. 0,3 km na NE od m. Jabłonna; EE6001: wzgórze ok. 0,6 km na N od m. Kolonia Stara Wieś – murawy kserotermiczne, skraj lasu.

Stellaria longifolia – ED9121: ok. 2,5 km na SE od m. Suchawa; ED9122: Ptasia Góra, ok. 2,5 km na NW od m. Głina, w obniżeniu pomiędzy wydłami; EE0023: ok. 1 km na NW od m. Sługocice (2001); EE0044: ok. 1 km na NE od m. Łokietka; EE0132: ok. 1,5 km na W od m. Dęborzeczek – bory mieszane, leśne przydroża.

Teucrium scordium – DD3833: m. Świące, w pradolinie warszawsko-berlińskiej – wilgotna łąka.

Trifolium lupinaster – DE3834: ok. 1 km na W od m. Wielopole; DE5904: ok. 1 km na NW od m. Gustawów – świetlista dąbrowa, leśne przydroża.

Trifolium montanum – DE4212: ur. Siemkowice, ok. 4,5 km na E od drogi Działoszyn – Ożegów; DE5700: ok. 1,5 km na NE od m. Zakrzew, w kamieniołomie – świetlista dąbrowa, murawa kserotermiczna.

Trifolium rubens – DE4212: ur. Siemkowice, ok. 4,5 km na E od drogi Działoszyn – Ożegów; DE6904: ok. 0,8 km na W od m. Mojęszów – świetlista dąbrowa, murawa kserotermiczna.

Utricularia intermedia – EE4134: ok. 0,2 km na S od m. Sokołówka – starorzecze Czarnej Malenieckiej.

Veratrum lobelianum – EE4234: ok. 1,5 km na S od m. Piekło, w dolinie Czarnej Malenieckiej – wilgotna łąka.

Verbascum lychnitis – DE4144: wąwóz ok. 1 km na W od m. Raciszyn i m. Lisowice k. Działoszyna, w kamieniołomie; DE5112: Góra Buk i Góra Krzemienie ok. 0,5 km na N od m. Draby Drugie; DE5922: wzgórze ok. 0,7 km na E od m. Brzostek oraz Czartowska Góra, ok. 0,6 km na N od m. Policzko; DE5934: ok. 0,4 – 0,7 km na NW od m. Góry Suche, na zboczu g. Fajnryba; DE6904: wzgórze ok. 0,7 km na N i NE od m. Stara Wieś – murawy kserotermiczne, skraj lasu.

Veronica montana – EE5044: ok. 0,8 km na SW od m. Bukowie, gm. Słupia – grąd.

Veronica teucrium – DE6904: ok. 0,8 km na W od m. Mojżeszów – murawa kserotermiczna.

Vicia pisiformis – DE5934: ok. 0,5 km na NW od m. Góry Suche, na zboczu g. Fajnryba; DE6904: wzgórze ok. 0,7 km na N od m. Stara Wieś – ciepłolubne zarośla.

Vincetoxicum hircundinaria – DE5112: Góra Buk i Góra Krzemienie, ok. 0,5 km na N od m. Draby Drugie; DE5911: wzgórze ok. 0,3 km na NE od m. Jabłonna; DE5922: wzgórze ok. 0,5 km na NE od drogi Przedbórz – Brzostek – Policzko oraz wzgórze ok. 0,7 km na E od m. Brzostek – murawy kserotermiczne, skraj lasu.

Viola hirta – DE1103: Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Góry Wapienne, ok. 0,2 km na SW od m. Burzenin; DE5911: wzgórze ok. 0,3 km na NE od m. Jabłonna; DE5934: ok. 0,4 – 0,7 km na NW od m. Góry Suche, na zboczu g. Fajnryba i stokach wciętego w nią wąwozu; DE5944: ok. 0,3 km na SW od m. Góry Suche, na zboczu g. Fajnryba; DE6904: ur. Józefów (Góra Kozłowa), ok. 1 km na SW od m. Mojżeszów – żyzna buczyna, murawy kserotermiczne, ciepłolubne zarośla.

Viola mirabilis – DE5904: ok. 1 km na NW od m. Gustawów; DE6904: ok. 0,8 km na W od m. Mojżeszów – świetlista dąbrowa, ciepłolubne zarośla.

Wolffia arrhiza – DD5122: m. Spycimierz, w dolinie Warty; DD5132: m. Spycimierz, w dolinie Warty; DD7300: w zachodniej części m. Mianów – starorzecze, staw.

Podziękowania. Pracę wykonano w ramach grantu KBN N 305073134.

LITERATURA

- JAKUBOWSKA-GABARA J. 2005. Vascular flora of Central Poland – diversity, changes, threats. – W: J. HEREŹNIAK & K. CZYZEWSKA (red.), Biodiversity in relation to vegetation zones in Europe, s. 19–30. University of Łódź Publishing House, Łódź.
- JAKUBOWSKA-GABARA J. & KUCHARSKI L. 1999. Ginące i zagrożone gatunki flory naczyniowej zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych Polski Środkowej. – *Fragm. Florist. Geobot. Ser. Polon.* **6**: 55–74.
- JAKUBOWSKA-GABARA J., WITOSŁAWSKI P. & ZIELIŃSKA K. 2009. Flora naczyniowa – zróżnicowanie, zmiany i zagrożenia. – W: J. K. KUROWSKI (red.), Szata roślinna Polski środkowej, s. 57–80. Towarzystwo Ochrony Krajobrazu. Wydawnictwo EKO-GRAF, Łódź.
- JAKUBOWSKA-GABARA J., KUCHARSKI L., KIEDRZYŃSKI M., WITOSŁAWSKI P., ZIELIŃSKA K., KOŁODZIEJEK J., GRZYL A. & POPKIEWICZ P. 2011a. Nowe stanowiska rzadkich, chronionych i zagrożonych gatunków roślin naczyniowych w Polsce środkowej. – *Fragm. Florist. Geobot. Polon.* **18**(1): 29–38.
- JAKUBOWSKA-GABARA J., KUCHARSKI L., ZIELIŃSKA K., KOŁODZIEJEK J., WITOSŁAWSKI P. & POPKIEWICZ P. 2011b. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce Środkowej. Gatunki chronione, rzadkie, ginące i narażone. s. 283. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 2002. Flowering plants and pteridophytes of Poland – a checklist. – W: Z. MIREK (red.), Biodiversity of Poland **1**, s. 442. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin. Dz. U. Nr 14, poz. 81.
- ZAJĄC A. 1978. Założenia metodyczne „Atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce”. – *Wiad. Bot.* **22**(3): 145–155.
- ZARZYCKI K. & SZELĄG Z. 2006. Red list of vascular plants in Poland. – W: Z. MIREK, K. ZARZYCKI, W. WOJEWODA & Z. SZELĄG (red.), Red list of plants and fungi in Poland, s. 9–20. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.

ZIELIŃSKA K., JAKUBOWSKA-GABARA J. & KOŁODZIEJEK J. 2010. Adaptation of the „Herbarium” computer database to archiving and analysis of floristic data. – Acta Univ. Lodz., Folia Biol. Oecol. **6**: 145–150.

SUMMARY

This work contains data about new stations of 113 species of vascular plants. This is a second part of the results of the research on the chorology of vascular plants' flora in Central Poland conducted with the method of great-scale cartogram with the use of a grid of basic squares 2 km by 2 km.

Most of stations were found in the years 2009–2010. Few notes from the previous years are distinguished by a proper annotation. The research includes rare species, considered valuable in regard to their limited geographical range, the extinction of and threats to their stations. The register comprises 88 taxa from the regional list of threatened vascular plants and 19 from the national red list of the Polish flora. Three species: *Cephalanthera rubra*, *Drosera anglica* and *Scheuchzeria palustris* are regarded as declining in Poland whereas as many as 16 are considered as vulnerable. One is regarded as rare (*Orobancha picridis*). Twelve species are near extinction, 11 are regarded as critically endangered, 32 are considered as vulnerable in the region of Central Poland.

Przyjęto do druku: 13.06.2012 r.